

13.2.2019

Asia/35

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 83

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Todettiin, että teknisenä korjauksena päivitetään kaupunginvaltuuston esityslistalle asuntotuotantomäärien ajan tasalla olevat luvut.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 308

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Said Ahmeed Suldaanin ym. valtuustoaloitteen ta kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille:

"Helsingin asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016–2017. Yhteensä Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia alle 25-vuotiaita nuoria noin 800, joista pitkäaikaisasunnottomina on noin 200 nuorta. Suurin osa asunnottomista nuorista on väestökisterikeskuksen vailla asuntoa (VVA) -merkinnän mukaan väliaikaisesti asunnottomina elämänti-

---

lanteen muuttumisen vuoksi. Nuorten asunnottomuuden syitä ovat mm. vuokrasopimuksen päätyminen, avio- tai avoero, paikkakunnan vaihto esim. opiskeluun liittyen, liian suuret asumiskustannukset ja itsenäistyminen lapsuudenkodista. Osalla asunnottomuuteen vaikuttavat myös talousvaikeudet ja työttömyys. Pitkäaikaisemmin asunnottomina olevilla nuorilla asunnon puute yhdistyy muihin elämänhallinnan vaikeuksiin, päihteiden käyttöön ja/tai mielenterveyden ongelmiin tai vankeusrangaistukseen. Luvut eivät ole täysin luotettavia, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä ja nuorten asunnottomuus jää myös osin tilastoilta piiloon. Syitä tähän ovat nuorilla matala kynnys majoittua tuttavien luona ja toisaalta vastaavasti korkea kynnys hakeutua asunnottomien palveluihin.

Tilapäisesti tuttavien luona asuvien nuorten asumisen haaste on useimmiten kohtuuhintaisten asuntojen puute. Tärkein keino parantaa nuorten tilannetta on lisätä kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen ja nuorille kohdennettujen asuntojen tarjontaa kasvukeskuksissa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on useita toimintamalleja ja -käytäntöjä nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja eritasoisia tuetun asumisen vaihtoehtoja. Haasteena on soveltuvien ja riittävän vahvasti tuettujen asumis- ja kuntoutuspalvelujen löytyminen vaikeasti oireileville nuorille ja toisaalta nuorten saaminen palvelujen piiriin.

Nuorille, joiden haasteena on sopivan asunnon löytyminen ja joilla ei ole päihde- tai mielenterveysongelmia, pystytään asunto löytämään kohtuullisen nopeasti ja tarjolla on useita asumisvaihtoehtoja. Aikuisso-siaalityön nuorten tiimeissä on syksystä 2018 lähtien toteutettu ajanvarauksetonta palvelua. Osana ajanvarauksetonta sosiaaliohjausta tarjotaan asumisneuvontaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa nuorten asunnottomuuden ehkäisyyn. Myös kevyemmin tuettuihin sosiaali- ja terveystoimen asumisen tuen palveluihin (tukisoluasunnot, pienasunnot lähityön tuella) pääsee jonottamatta. Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä on olemassa kriisimajoituksen malli, joka on sosiaalihuoltolain edellyttämä viimesijainen asumisratkaisu vakavia ongelmia aiheuttavissa akuuteissa asunnottomuustilanteissa. Ongelmana on, että nuoret asunnon tarvitsijat eivät välttämättä halua tai osaa hakeutua sosiaalityöntekijän vastaanotolle.

Päihteitä käyttäville nuorille on vahvasti ympärivuorokautisesti tuettuja asumispalveluja mm. omana toimintana Kulosaaren tukikodissa ja ostopalveluna Ruusulankadun asumispalveluyksikössä ja Rukkilan asumisyhteisössä. Näihin asumispalveluihin on vain muutamia nuoria jonoissa ja palveluun on mahdollista sijoittua nopeallakin aikataululla.

13.2.2019

Lastensuojelun jälkihuollolla on 302 tukiasuntoa, joissa 18 vuotta täyttäneet lastensuojelun asiakkaat saavat sosiaaliohjausta. Näissä tukiasunnoissa saa asua 21-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen jälkihuollon asukkaille tarjotaan Helsingin kaupungin vuokra-asuntoa (Heka) sosiaali- ja terveystoimen lausunnon perusteella. Suurin syy jälkihuollon asiakkaiden asunnottomuuteen on vakava päihdeongelma, jonka vuoksi he menettävät tukiasunnon. Ensimmäisen asunnon menettämisen jälkeen harva on motivoitunut päihdehoitoon.

Haasteena on vahvasti tuettujen asumispalvelujen löytyminen nuorille, joilla on vaikeita mielenterveysongelmia, eritasoisia käytöshäiriöitä ja päihdeongelmia. Nuoret ovat usein lastensuojelulaitoksista itsenäistyneitä, lastensuojelun jälkihuollon asiakkaita. Vaikeasti oireilevat nuoret tarvitsevat kohdennettuja asumispalveluja, joissa on moniammatillista osaamista mm. psykiatrian, neuropsykiatrian ja päihdehoidon osalta. Näille nuorille on pääsääntöisesti ostettu tehostettua asumispalvelua Helsingin ulkopuolelta.

Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa tilapäismajoitusta täysi-ikäisille helsinkiläisille asunnottomille. Valtaosa Hietaniemenkadun yöpyjistä (80 %) on vanhempia aikuisia, joilla usealla asunnottomuus, päihtenikäyttö ja muut elämänhallinnan vaikeudet ovat pitkäaikaisia. Hietaniemen palvelukeskus ei ole tarkoituksenmukainen tilapäismajoitus nuorille eikä palvelukeskuksen palvelut ole kohdennettuja nuorille.

Sosiaali- ja terveystoimessa on tunnistettu tarve laadukkaan ja turvallisen nuorille kohdennetun tilapäismajoituksen järjestämiselle, jossa olisi mahdollisuus asumistarpeen, päihdehoidon ja muun kuntoutustarpeen arviointiin sekä mahdollisuus odottaa soveltuvaa kuntoutus- ja tuettua asumisratkaisua. Osalle nuorista kiinnittyminen palveluihin, ja päihdehoitoon ja kuntoutukseen on vaikeaa, eivätkä he ole motivoituneita päihdearviointiin ja -hoitoon tai kuntouttaviin asumispalveluihin.

Olisi tarkoituksenmukaista selvittää keinoja ja kehittää toimintamalleja, joilla nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Sosiaali- ja terveystoimikunta pitää kannatettavana, että sosiaali- ja terveystoimi selvittää vuoden 2019 aikana nykyisten toimintamallien mahdollisuudet ja kehittämistarpeet siitä, miten nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta. Samalla kartoitetaan mahdollisuudet hyödyntää ja kehittää nykyrakenteiden ja toimipisteiden kokonaisuutta tarjoamaan nuorille kohdennettua tilapäismajoitusta ja kuntouttavia palveluja.

13.2.2019

Asia/35

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunnon turvaaminen ja sopivan asumisratkaisun löytyminen niin tilapäistä majoitusta tarvitseville kuin vahvemman tuen tarpeessa oleville nuorille antaa mahdollisuuden kiinnittyä itsenäiseen elämään ja tarvittavan tuen piiriin. Keskeistä asuntojen, asumispalvelujen ja päihdehoidon lisäksi on saada tarvittaessa riittävä arjen ja itsenäistymisen tuki sekä riittävä toimeentulo ja osaaminen talousasioissa."

Käsittely

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toiseksi viimeisen virkkeen "ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin" jälkeen lisätään virke: "Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteeno-tettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta."

Kannattaja: jäsen Cecilia Ehrnrooth

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Saku Etholen)

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Sakari Männikkö, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

13.2.2019

Asia/35

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi
